

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:	VIDÉKEN:
Félévre . . . 6 kor. — fl.	Félévre . . . 9 kor. — fl.
Negyedévre. 3 kor. — fl.	Negyedévre 4 kor. 50 fl.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Városok pénzügyintézete.

A „Közgazdaság“ cz. szaklap, amely a fővárosi és vidéki pénzügyintézetek organumának tekinthető, vasárnapi számában vezércikkben kritizálja a városok kibocsátó intézetének tervét. Hivatkozik a cikk arra, hogy hiszen van intézetünk elég, meg is nevez hármat, amelyek a városi kölesönök üzletágát kultiválják s nem hiszi, hogy a városok szövetsége inkább képes legyen új kötvényeit elhelyezni, mint a megjelölt három hatalmas pénzügyintézet nagy összeköttetései segélyével.

De, így véli a cikk, az intézet alapításának mellőzhetetlen előfeltételei sincsenek meg. Először azért, mert a kötvények kibocsátásához az 1897. XXXII. t.-cz. értelmében 3 millió korona külön alap befizetésére van szükség, amely összeget a folyó üzletnél teljesen nélkülöznie kell. Ezután jön még csak az üzemi tőke. A városok pedig nem képesek annyit jegyezni. Hol vennék ehhez a pénzt? Kiált föl a cikk, amely a következő konkluzióval zárul:

„A tervezett pénzügyintézet alapítása tehát sem nem szükséges, sem célra nem vezető, sem pénzügyi okokból ki nem vihető. A tervezet szerzői azonban — úgy látezik — az állam támogatására számítanak, arra, hogy az állam fogja a szükséges tőkét és a címlet elhelyezést lehetővé tevő kedvezményeket megadni. Ennek a reményességnek a teljesülését azonban egyszerűen kizártnak tartjuk. Epen elég sokféle kötvényünk van már a külföldön ahhoz, hogy az állam egy újabb adósság-typus behozatalát inkább megakadályozza, mint előmozdítsa. A külföldön kötvényeink változatos sokasága amugy is már rossz hírünket kelti. A kormánynak és törvényhozásnak tehát semmi esetre sem fog észszerűnek látszani, hogy záloglevelek, kösségi és vasuti kötvények, járadék jegyek, szállófelújítási és szövetségi kötvények mellett most még újabb nagy kedvezmények által a magán-címletek egy újabb raját bocsássa külföldi utra.“

A fővárosi pénzügyintézeteknek kedvező cikk néhány hibában leledzik. Egyik, hogy a városok az 1897. XXXII. t.-cz.-nek reájuk nézve hatályon kívül helyezését kérik s számítanak legalább annyi figyelemre a kormánynál és törvényhozásnál, mint a megjelölt három hatalmas pénzügyintézet. Legalább annyi jussa van továbbá a városok szövetségének ahhoz, hogy az államtól az általa befizetett adó és egyéb pénzek fölöslegéből pénzt kérjen, mint a három pénzügyintézetnek,

amelyek 25 év óta csak kapják az olcsó sok pénzt, de nem adják, vagy drága pénzért is vontatottan, mint azt szaklapjuk is elismeri. A városok intézetének összeköttetése a nagy közönségben gyökeredzik, amely a városok jóállásában nagyobb garanciát lát és több kamatot kap, mint a magán pénzügyintézeteknél, attól pedig nem kell féltetni, hogy a pénzpiacozzal az összeköttetés nehéz lesz, mert a pénzvilág oda fordul, ahol az erő van, a városok intézete pedig megalakuláskor mintegy 150 millió koronát konvertálhat.

Az aradi polgármesteri értekezlet nem osztotta a pénzügyintézetek aggályait.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Távirati tudósítás.

A képviselők ma a nagy hőség dacára is szép számmal jelentek meg a Házban, mely előre láthatólag ma tartja utolsó érdemleges ülését, a melynek napirendjére az összehírdetetlenül javaslat harmadszori olvasását is kitűzik.

Az ülés elején a közigazgatási és pénzügyi bizottság előadói betérjesztették

Két levél.

Írta: **Vértesi Arnold.**

II.

Mikor Gyimóthy Ödön végig olvasta ezt a levelet, megrezdült a szívében valami régen elfojtott kérdés, melyről már azt hitte, hogy eltűnt, elmosódott, gyökerestül kiszáradt.

Hja, persze, persze, a régi érzésekből mindig marad valami; a fiatalság első álmodozása oly mélyen bevésődik. Szerencse, hogy még elég korán megjött az esze. Nem kötötte le magát s nem hitegette álnok ígéretekkel a leányt, akit úgy sem vehetett nőül. Mi lett volna belőlük? Két koldus egy pár. Két tönkrejutott uri családnak a sarjadéka, kiknek meg kellett volna élni az 5 kis fizetéséből.

Hát nem okosan osezlekedte, hogy még jókor visszavonult? Most 5 semmi egyéb, csak a rokon, a jó barát, aki józan tanácsot adhat Magdának is.

Meg is írta mindjárt a levelet. Sietett vele. Tudja Isten, az ilyet legjobb megírni rögtön. Mennél tovább halogatja az ember, annál keserveesebben esik.

Megírta neki:

„Édes Magdám! Olyan tanácsot adok, amelyet jogod van várni tőlem, amelyet őszinte barát adhat, ki javadat akarja. Ezt a tanácsot te már magad is kitaláltad. A te józan elméd tőlem csak a megerősítését várja annak, amit te már elhatározottál akkor, mikor leveledet megírtad.“

„Neked is osztályrészedül jutott, mint nekem, hogy korán megtanuld, mily nehéz az élet s mennyi édes csalódásról kell lemondanunk. A házasság nem lehet csupán két szív egyesülés, melyet elvakult szenvedély köt, nem véve figyelembe semmit s daczolva minden eshetőséggel.“

„Én sokat gondolkoztam ezen, édes Magdám s a legjobb tanács, a mit adhatok, saját példám. Én is házasságra akarok lépni és megvalloim neked egész őszintén, s ozelem aélkül. Csak azt néztem, hogy az a leány, kinek kezét éppen most akarom megkérni, derék, jónevelésű és gazda leány. Nem szégyellem, hogy döntő szempont volt ez elhatározásomban a vagyon. A jövőre is nézni kell, édes Magda s biztos alap kell a lábunk alá. Aki mást mond, az üres álmodos.“

„Te most fiatal vagy, szép vagy, ne hagyj elrepülni az időt. Megbánnád később.“...

III.

A mint megírta levelét Gyimóthy Ödön, sietve bedobta egy levélszekrénybe. Félt, hogy megbánja a mit írt.

Pedig hiszen egyszer el kellett ezt mondani. Egyszer végét kellett szakítani annak a céltalan álmodozásnak, mely néha még most is háborgatja lelki nyugalmat, még most is, mikor már féligmeddig majdnem megkérte annak a másik leánynak a kezét.

És Magda iránt való kötelessége is. Igen, azt a leányt is föl kell világosítani, hogy reá ne számítson. Egyszer véget kell vetni minden félreértésnek és minden hiábavaló reménykedésnek.

Mégis szerette volna, ha azt a levelet nem írta volna meg. Vagy másképp írta volna meg. Maga sem tudja, hogy mit akar, csak nyugtalan, lázas, nem bír aludni s dühösen forgolódik ágyában.

Ha visszavehetné azt az átkozott levelet! Csak ezen jár az esze szakadatlan

a vármegyei pénztárakról szóló javaslatra vonatkozó jelentést, melyet azonban csak az ősi ülészekben fognak tárgyalni.

Ezután Széll Kálmán miniszterelnök néhány zárszámadást jelentett be, mire átérttek a napirendre és harmadszori olvasásban elfogadták az ország szent koronája egyik örök megválasztásáról, továbbá a magyarországi városok és községek fogyasztási adó természeti jövedelmeinek ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot. Ugyancsak letárgyalták részleteiben is a közügyi póthitelekéről szóló javaslatot.

Most megkezdtek az összeférhetlenségi eljárásról szóló bizottsági jelentés tárgyalását. Ekkor híre ment a Házban, hogy Gajári Ödön eme javaslatnál szóvá fogja tenni az Ugron ügyét. Meglátszott a Ház külső kópén is, hogy készül valami, mert a miniszterelnök idegesen járt ide-oda és hol Parcell elnökkel, hol a Kossuth-párt néhány emberével, különösen pedig Olay Lajossal konferált. Eközben alig hallgatták Rohonyi Gyulát, a ki az összeférhetlenségi eljárásról szóló bizottsági jelentést referálta.

A javaslatához előzőleg Gajári Ödön szólott. Kijelenti, hogy a javaslatot elfogadja, az ellen aggályai nincsenek és bizik abban, hogy a bizottság ítéletei igazságosak lesznek, összehasonlításokat tesz a régi és az új eljárás között, a mely utóbbinak határozott előnye, hogy nem idéz elő olyan dilemmákat, mint a régi. Elisméri, hogy az új eljárás pótolni fogja a régiek hézagait, de hangsúlyozni kénytelen azt, amit már egyszer a pártkonferencián is tett, hogy az összeférhetlenség egyéni dolog, az insacitio pedig, a mi a javaslataiban benne van, nem mindenben felel meg a gyakorlati életnek. Azt hiszi, hogy az ő fölfogása szigorubb és azért kívánta szóló annak idején, hogy az eljárás egyszerűsítessék. Sajnálja, hogy Ugron képviselő nincs jelen. Már tegnap jelente, hogy felszólalási szándékozik ebben az ügyben, mely Ugron nyilatkozatával nincs elintézve. Ugron Gábor axálta, hogy Delcassétól egy milliót kért korántsem jött függésbe a kormányhoz, tehát az új javaslat szerint nem is inkompatibilis.

Molnár Jenő: Az bizonyos, hogy Ugron nem kapta a milliót, de az igaz, hogy a kormánypárt Ausztriától annak idején megkapta.

Gajári Ödön: Nem az a fődolog, hogy Ugron nem kapta meg a pénzt, hanem hogy

De hát mit akar? Eh, tudja is ő, hogy mit akar! Csak azt tudja, hogy valami föjtogatja a farkát és szorongatja a szívért. Nem kellett volna azt a levelet megírni. Nem kellett volna.

Olyan, mint a bolond. Milyen szépen kiokoskodta eddig, hogy mit kell tennie és most elhagyja minden okosságát. Csak egy gondolat foglalja el egész agyát; annak a levélnek nem szabad a Szecsődy Magda kezébe jutni.

Másnap Miskolcra elbámulnak Szecsődyék, mikor betoppan hozzájuk Gyimóthy Ödön.

— A feleletet hoztam a leveledre, Magda. Itt van a másik kérdő, Magda, az én vagyok, válaszs közölünk.

Szecsődyé még szólni sem tudott, már akkor Magda oda nyújtotta kezét.

Egy órával később hozta a levélhorádó a Gyimóthy Ödön levelét.

— Hát ez mi? — kérdezte mosolyogva Magda.

— Az, az egy ostoba levél — szólott Ödön s gyöngöden kivette a Magda kezéből. Azt elégetjük olvasatlan. Ugy-e, kedves?

kérte. Ez a punctum salens. Emlékezzünk vissza, hogy Ugron Gábor annak idején kiüldözte a parlamentből Dobránszkyt muszkavezetés miatt. Pedig az Ugron esete nem különbözik semmiben a Dobránszkyétól. Szerencsére a monarchia külpolitikája oly szilárd alapon áll és szilárd kezekben van, hogy Ugron Gábor akkor se tehetett volna semmit, ha Delcassé neki föltűt volna. — Magyarországon minden politikus föltétlen híve a hármasszövetségnek. Ezért ismétli szóló még egyszer, hogy egészen kell az összeférhetlenségi eljárást, mert akkor ilyen esetre, mint az Ugron Gáboré, azonnal ki lehetne mondani az összeférhetlenséget. A javaslatot elfogadja.

Gajári beszédét az Ugron-párt tagjai gyakran zavarták közbeszólásaikkal.

Polónyi Géza úgy látja, hogy itt gazdaság anyag kínálkozik a vitára. A taxatiót ő is, mint előtte szóló, már az általános vitánál elítélte és akkor ő egyedül állt nézetével. Most már késő a taxatióról beszélni, ezt az anyagi résznél kellett volna tenni. Ezek után átér az összeférhetlenségi eljárás bírálatára. Nagy bajnak tartja, hogy a bizottságnak majd nem kell indokolnia ítéletét. Ez sok visszaélésre fog alkalmat adni. Ugyancsak aggályai vannak az iránt, hogy a juryt az elnök fogja kinevezni. Ez a szervezet, úgy amint azt a javaslat kontemplálja, örökös gáncsra fog alkalmat adni, valóságos Pandora szelencéje lesz.

Polónyi Géza ráter Ugron Gábor esetére. Ő nem védi Ugront, nem helyesli eljárást. De emlékezteti a Házat Bánffy Dezsőre, akinek ismert eredeti pártkasszája sokkal súlyosabb beszámítás alá esik. Ugron csak kért pénzt, de Bánffy Dezső tényleg kapott is. Különben a történelemben is van eset arra, hogy idegen pénzt hoztak hazánkba. Itt van Róma, Franciaország, vagy akár Rákóczy is...

Thaly Kálmán (közbeszóló): Nem igaz, Rákóczy nem hozott be idegen pénzt!

Polónyi: Ugron Gábor a nyilatkozatában a leghatározottabban kijelenti, hogy ő nem akart orosz szövetséget. Mind a két eset különben az összeférhetlenség ügyébe tartoznak. Ki kellene mondani, hogy mindenki inkompatibilis, akit a kormány pénzén választanak képviselővé.

Gajári Ödön reflektál Polónyi beszédére. Ő nem bírálta Ugron eljárását...

Molnár Jenő: Csak Dobránszkyval hasonlította össze! (Nagy mozgás.)

Gajári Ödön: Bánffy Dezső és Ugron Gábor dolga között nagy a különbség. Ugron Gábor nem tagadja, hogy kért pénzt, de Bánffy Dezső — s ezt határozottan — tudja — nem kapott pénzt senkitől. Bánffy Dezső hazafülsz lenne, ha Ausztriától pénzt fogadott volna el, hogy a kiegyezéssel Magyarország legvitálisabb érdekeit bocsássa áruba.

Polónyi Géza: Bánffy akkoriban itt a Házban bevallotta, hogy igenis kapott pénzt, de nem mondta meg, hogy kitől. Mi súlyosabb tehát, az Ugron dolga, vagy az, ha Magyarország miniszterelnöke Ausztria pénzén többséget vásárol Ausztriának?

Polónyi beszéd után Visontai Soma kelt védelmére Ugronnak.

Kossuth Ferenc: Nem azért szólt fel, amiért Polónyi, hogy t. i. ellenzéki embert támadtak hanem azért mert itt nagyon eltérő ellenzéki álláspontok vannak, nem azonosíthatjuk magunkat. A felhozott kérdésben a függetlenségi párt álláspontját köli. A függetlenségi párt senkivel se köthet szövetséget, aki közvetlen vagy közvetve Oroszországgal szövetkezett. (Helyeslés.)

Elítéljük, ha bármely idegen állam pénzén akarnak pártot szervezni és elítéljük Ugront is, mert idegen pénzt akart elfogadni. Visontai azt mondja, hogy Ugronnak nem volt ez a szándéka. Én — ugy-

mond — a szívemet nem vizsgálhatom, csak a szavakból következtethetek. Felolvassa Ugron nyilatkozatát, melyben állítja, hogy „más segélyt is elfogadhatónak vélt.“ Megvallom, a függetlenségi párt soha semmiféle idegen segélyt nem tart elfogadhatónak. (Hosszas, zajos helyeslés a szélsőbalon.)

Ezután elfogadták a javaslatot. Széll Kálmán javasolta, hogy a legutolsó érdemleges ülést pénteken tartassák meg.

Rátkay kérdést intézett, hogy a kvótát királyi döntéssel fogják-e elintézni.

Széll erre azt felelte, hogy az osztrák kiegyezési bizottság nyilatkozata után nincs más mód, mint a király döntése.

Ugron Gábor délből érkezett vissza Budapestre és a képviselőház legközelebbi ülésén válaszol Gajárnak.

POLITIKAI HIREK.

A horvát kiegyezés. A horvát pénzügyi egyezmény tárgyában a tanácskozásokat tudvalevőleg félbezakították és öszre halasztották a tárgyalás folytatását. De úgy látszik, hogy a kiegyezés kérdése ebben a parlamentben már nem kerül tárgyalásra. Sőt tekintettel arra, hogy az új ház megalakulása a legjobb esetben is csak november közepe táján kezdődhetik meg és ennek a formáságai reudesen hosszabb időt vesznek igénybe, szinte kétségtelenül bizonyos, hogy ebben az évben már egyáltalában nem lesz szó a horvát kiegyezés dolgában való tárgyalások folytatásáról.

Indokolás a polgári törvénykönyv tervezetéhez. Ma jelent meg a magyar általános polgári törvénykönyv tervezetének indokolását tartalmazó első vastkos kötet, amely a bevezetésen kívül a személyjog és a családjog indokolását tartalmazza.

TARSASELET.

Különös kárpitok.

Egy berlini nő szobáját gondosan ki-
válogatott látképes levelező-lapokkal kárpi-
toztatta ki. E hír öletéből egy angol lap
több hasonló példát sorol fel, a melyek azt
bizonyítják, hogy vannak ennél furcsább
kárpitok is. Egy newyorki úzér s szobáját
6 százalékos záloglevelekkel kárpitoztatta,
melynek névértéke 1.640.000 márka volt.
E záloglevelek, melyeknek a nyomása 10.000
márkára került, egy bank részére készültek,
mely csödbe jutott.

Egy bostoni pénzember szobája kikár-
pitoztatására igen sok érvénytelen chequet
használt fel, melyeket „könnyelműségim“
nek nevezett el, minthogy eredetileg has-
zontalan extravagans kiadások fedezésére
szolgáltak.

Nilsson Krisztina, a híres énekesnő
madridi házában hálósobáját az általa éne-
kelt operákból való hangjegylapokkal, ebéd-
lőjét pedig ama szállodai számlák ritka
gyűjteményével kárpitoztatta, melyeket a
dívá világ körüli utjáról emlékül megőrzött.

Mario azt a tréfát eszelekedte meg,
hogy egy vendéglő falait nejről, Grisi asz-
szonyról szóló hízelgő lapszemélynyekkel
fedette le.

A new-yorki „Tenderloin Club“ egy
szobát színházygyekkel, egy másikat pedig
6000 játékkártyával kárpitoztattott ki, míg
egy bécsi klubnak van egy olyan szobája,
melynek falait különböző országokból való
vasuti és közuti vasuti jegyek borítják. Egy
londoni ur hasonló czólokra zálogjegyeket
használt föl. Ez természetesen költséges
passzió, de az illető ur vagyona és az el-
zálogolt tárgyak nem igen értékesek.

Egy sussexi nő a szobáját parte cédulákkal kárpitoztatta és egy agg szűz, a kinek vőlegénye évekké elelőtt éppen a menyegző napján hunyt el, vőlegényének arcképéből több száz másolatot szerzett be és ezekkel fedette be szobája falait, mennyezetét, sőt a padlót is, a mely utóbbin a képeket vastag üveg védi. Egészen más kedélyhangulatban cselekedett egy gazdag chicagói kisasszony, aki legnagyobb bámulatára bouoirjainak falait ama szerelmes levelekkel kárpitoztatta ki, melyeket imádoitól kapott.

Hasonlóan járt el egy wasingtoni hölgy, aki ezenkívül szobájának egy részét házassági ajánlatokat tartalmazó levelekkel borította be.

Halál a vonat kerekei alatt.

— Saját tudósítónktól. —

Megrongító szerencsétlenségnek voltak szemtanúi tegnap reggel a Balassa-Gyárinatról Losonc felé haladó vonat utasai. Ezen a vonaton utazott — mint nekünk írják — két fegyházőr, Markner József és Pitok Mihály, akik egy veszedelmes bűntörőt, Sunkár Ferenczet kísérték Losoncra kihallgatás végett. Sunkár külön kocsiszakaszban ült a két börtönőrrel s látszólag elég nyugodtan viselkedett, minélfogva a börtönőrök is egy kis kényelmet engedtek meg maguknak. Az egyik börtönőr lefeküdt az ülésre s csakhamar el is aludt.

A másik egyideig a rab mellett maradt, aki az ajtó melletti sarkban húzta meg magát. De mivel Sunkár is alvást színelte a másik börtönőr is elaludt. Így haladtak jó ideig. Mikor a vonat egy erdő mellett haladt el, Sunkár, aki csak színelte az alvást, hirtelen felrántotta az ajtót s a robogó vonatról leugrott. Markner börtönőr, aki melleste ült, fölébredt és utána kapott az ugrásban levő betörőnek, de oly szerencsétlenül, hogy ő is kibukott az ajtón s esésközben a szuronyhüvely, mely a derekára volt kötve, megakadt s ő a vonat kerekei alá került, úgy, hogy a lábait és derekát teljesen kettévágták a kerek.

Sunkár, a betörő, esés közben elvágódott s egy ideig a töltés mellett hevert, de mire a vonat megállt, magához tért és futásnak eredt az erdő felé. Pitok börtönőr azonban néhány utással utána futott s rövid hajsza után elfogták Sunkárt, aki az esés következtében térdein és az oldalán szenvedett zúzódást. A szerencsétlenül járt Markner börtönőr darabokra szakgatott testrészeit a legközelebbi állomásra vitték, ahonnan táviratilag értesítették a törvényszéket a szomorú esetről.

SZÍNHÁZ.

Pályázat a debreczeni színházra. Debreczen város tanácsa tegnap délután rendkívüli ülést tartott, amelyen a színházi pályázat feltételeit bírálták el. A

tanács a feltételeket csekély módosítással a színházi bizottság javaslata alapján fogadta el.

Az egyetemi hangverseny.

Pár nap előtt említettük, hogy az egyetemi hangversenyt szeptemberre halasztották el, mivel a meghívott művésznők csak július folyamán, tehát olyan időben jöhettek volna Debreczenbe, amikor jótékony célra kevés anyagi sikert remélhettek. A hangversenyt azonban szeptemberben minden esetre meg fogják tartani Rákosi Szidi és Fedák Sári művésznők közreműködésével. Hogy ezen időben bizony számíthatunk szereplésükre, meggyőző benünket erről az a levél is, amelyet Rákosi Szidi asszony intézett a hangversenyt rendező bizottság elnökéhez, Márk Endréhez. A levél tartalma a következő:

Ha reflektálnak reánk, szeptemberben ezer örömmel megyünk én és Zsazsa is, hiszen mind a ketten imádjuk Debreczont, ezt a páratlanul kedves magyar várost. Tehát ebben maradjunk, a viszontlátásra Debreczenben.

Kész hive:
Rákosi Szidi.

Komjáthy nyilatkozata.

Intendatura Debreczenben.

Debreczen, június 27.

A debreczeni színészet ügyének jobb sikere érdekében vissza akarják állítani az intendaturát. Ebben az értelemben hozott határozatot a színházi bizottság s ez az óhajlás dominálja ma Debreczenben mindazok gondolkozásait, akik meleg érdeklődéssel viselik szívükön a debreczeni színészet ügyét.

Sokan azt hiszik, hogy az intendatura visszaállításának terve csupán néhány lelkes férfiú szívében él, idegenkedéssel tartózkodnak tőle mások s a megoldás valószínűsége is elesik a finanszírozás nehézségein. Bizonytalan-ságtól int, amelybe veszedelem lenne belevinni a várost.

Hogy ez nem úgy van s hogy az ilyen feltételek rémképeknél nem egyebek, bizonyítja az a nyilatkozat, amelyet Komjáthy János színigazgató lapunk egyik munkatársa előtt tett, aki nek alkalma nyílt tegnap arra, hogy ebben az ügyben hosszan beszélgetett a Debreczenen keresztül utazó színigazgatóval.

Előtte Komjáthy János a következő nagyon megszívlelendő nyilatkozatot tette:

„Most, amidőn már úgy sem tartom valószínűnek, hogy a debreczeni színházért pályázzam, ismételve kijelenthetem, amit különben már sokszor mondtam, hogy Debreczenben az intendatura visszaállítását szerencsés gondolatnak tartom.

Tudom azt nagyon jól, hogy elég egy igazgatónak hat évet tölteni egy

városban. A közönség változatosságát kíván a társulatban s az én lelkiismeretemmel nem fér össze, hogy összes tagjaimat elbocsássam, egészen új társulatot szervezzek, teljes frisseséget vigyek a színházi életbe s az új erővel, mint egy egészen új társulattal igyekezzem fokozni a színház iránt való érdeklődést.

Engem tehát Debreczen iránt az eddigi pártolásért csak hála vezet s ez a hála még inkább kötelességemmé teszi, hogy pártoljam az intendatura visszaállítását, mert az a városra, a közönségre és a színészetre egyaránt üdvösnek ígérkezik.

Ki van zárva a lehetőség is annak, hogy Debreczenben az intendatura deficizzal járjon. Megmondom, hogy miért. Mert a város égisse alatt működő intendatura szerencsésebben intézheti el a színház üzleti részét mint egy magánvállalkozó. Nekem nem engedték meg, hogy vasárnap bérletes előadásokat tarthassak, de az intendaturának megfogja engedni a város. És ez nagy rubrika. A bevételben tízezer forinttal nagyobb sikert jelent.

Azután sok olyan aprólékos dolog van, amit én nem mertem kérni, mert ugyanis tudtam, hogy nem adják meg. De a az intendatura kérni fogja, bizonyos hogy megkapja s ezzel újra tíz-tizenötezer forinttal nagyobb jövedelmet érhet el.

Nem feltétlenül szükséges, hogy a színészet állandósításával kösse össze Debreczen az intendaturát. Ha a fentebb említett dolgokban a város segélyére lesz az intendaturának — és segélyére lehet mert nem pénz, csak határozat kell hozzá, — akkor Nyíregyházán és Mármaroszigeten nem lehet olyan rossz évad és olyan nagy deficiit, amely mellett még mindig hasznos is ne tudna felmutatni az intendatura.

Egyébb áldozatról szó sincs, csak arról, amely az intendatura visszaállításával, a díszletek, ruhatár kiegészítésével, a jogdíjak megszerzésével, az első költségek fedezésével, szóval az intendatura első finanszírozásával merülnek fel. Ezért pedig nemcsak kamatokban, hanem tőkében is hamarosan kárpótlást nyer Debreczen.

Fődolog azonban, hogy az intendans csak reprezentáljon, az anyagiak felett rendelkezék és jó művezető igazgató intézze a többi ügyeket. Így nagyon szép erkölcsi és anyagi sikere lesz az intendaturának.

Igy nyilatkozott Komjáthy János az intendatura visszaállításáról. Kérem nyilatkozat, amely bizonyára sok olyan ember aggályát fogja eloszlatni, akik eddig sötét szemüvegen nézték az intendatura visszaállítása ügyében megindult akciót.

Merénylet a király ellen?

— Távirati tudósítás. —

Budapest, június 26.

A királynak Bruckba érkezte előtt magán sürgöny figyelmeztette az osztrák hatóságokat, hogy **egy svájci anarkista Ferencz József király ellen merénylet céljából Bruckba utazott.**

Pogány mostani alispánt hivatalosan értesítették erről, aki a katonai és udvari hatóságokkal közösen erős intézkedéseket tett. Detektiveket mozgósítottak és **tegnap a tábor közelében elfogtak egy gyanús embert.** Nezsiderre vitték, ahol kihallgatták.

Vallomásai ellentmondók. Nemrég Tessán svájci kanton Airoldo nevű helységében dolgozott. **Notárius anarkistáktól egész halmaz leveleket találtak nála.** A hatóságok érintkezésbe léptek Svájczzal.

ÜJDONSÁGOK.

* **Hevesmegye átirata Debreczenhez.** Hevesmegye a katonai előfogatok adásának eltörlése ügyében feliratot intézett a képviselőházhoz s ezt a feliratot tegnap elküldötte pártolás és hasonszerű felirattal leendő támogatás végett Debreczen város hatóságának is. A feliratban azért is sürgeti Hevesmegye a katonai előfogatok eltörlését, mert ez a rendszer — ugymond — még a Bach korszakból maradt s nem való alkotmányos országba.

* **Nőegyleti ülés.** A debreczeni jótékony nőegylet árvaházi bizottsága folyó hó 28-án délután 3 órakor az árvaház nagytermében Veresné Szathmáry Teréz urnó elnöklete alatt ülést tart.

* **Fölvételek a depr. róm. kath. gymnasiumban.** A fölvételek a helybeli róm. kath. gymnasiumban folyó év július hó 1., 2. és 3. napjain d. e. 9—12 óra között történnek és pedig az I. osztályra vonatkozólag: Július 1-én csak helybeli róm. kath. tanulók, 2-án helybeli más vallásúak, 3-án helybeliek és vidékiek egyenes vétetnek föi. Az intézetbe már járt tanuló a három napon bármikor fölvéteket. Debreczen, 1901. június 26. *Váradi Károly* s. k. gyms. igazgató.

* **Uj asztaltársaság.** A debreczeni Zion betegsegélyző egyesület tagjai „Zion menház asztaltársaság” czimén uj asztaltársaságot alakítottak. Az alakuló közgyűlést tegnap délután tartották meg az *Emke* kávéház kényelmes helyiségében, ahol több mint 50 tag jelent meg. Az asztaltársaság kimondta a megalakulást s elhatározta, hogy összejöveteleit mindennap dél tén és esteis

az *Emke* kávéházban tartják meg. A tisztviselők választását ma fogják eszközölni. Az új asztaltársaságnak célja lesz a barátságos összejöveteleken kívül a betegek segítése, illetőleg megvalósítani azt a nemes eszmét, amely már rég vár megoldásra: a menház létesítését.

* **Leányok junialisja.** — A Svetits leánynevelő intézet növendékei ma délután és este tartják meg látogatottnak s felette kedvesnek ígérkező junialisukat a nagyerdőn. Az intézet növendékei délután 3 órakor gyülekeznek és vonulnak fel a főtérre, ahol a Miklós-utca szegleténél várakozó külön vonatokra ülnek fel és zenével vonulnak ki a nagyerdőre. Délután társas játékok lesznek, az intézet igazgatója *Dr. Wolafka* Nándor uzsonnával vendégeli meg őket, majd este tűzijáték s utána a nagy leányok táncmulatsága lesz. A kedvesnek ígérkező junialis iránt nagy érdeklődés nyilatkozik meg a közönség részéről is.

* **Az Országos kerékpár verseny** rendezése ügyében, mely folyó hó 30-án lesz megtartandó — szombaton, azaz f. hó 29-én este az egyesület helyiségében értekezletre hivatnak fel a Polgári kerékpáros egyesület tagjai. Továbbá okvetlen megjelenésre kéri fel az elnökség mindazon urakat, a kik a vidékről érkező versenyzők fogadtatására vannak hivatva.

* **Uj ozirkusz Debreczenben.** Még Fekete Ede társulata tegnap tartotta utolsó előadását s már újabb szórakozás kínálkozik a közönségnek. *Leo* első magyar sport lovardájára, mely a régi aréna helyét foglalja el és július 1-ől hetében kezdi meg előadásait. A hol *Leo* társulata megfordult, mindenütt nagy dicsőréttel halmozták el. Érdekes az ő lovardája azért is, mert neki női jockey-je van, ki igen kitűnő lovárnő. A társulat különben hatvan elsőrendű tagból áll s világhírű athléta-nő is szerepel benne. Ezenkívül van hasbeszélő, zenebohóc, különféle erőművészek és bohócok. A kiválónak ígérkező társulatra előzetesen is felhívjuk a közönség érdeklődését.

* **A Polgári-kör elszámolása.** Elszámolás a debreczeni „Polgári kör” által 1901. évi június hó 8-án tartott táncmulatság alkalmával történt bevételekről és kiadásokról. Bevétel volt jegyekből 296 korona 70 fillér, felülfizetésekből 98 korona. Összesen 394 korona 60 fillér. Kiadás volt 332 korona 10 fillér. Maradvány 62 korona 60 fillér. Ez alkalommal a következő felülfizetéseket voltak: *Hauer Bertalan* 10 kor., *Roncsik Lajos*, *Haranghy György* 6—6 kor., *Ábrahám László*, *Balassa Károly*, *Horváth János*, *Biczó Gyula*, *dr. Kola János* és *Halász Lázár* 5—5 kor., *Czeglédi Gyula*, *Harsányi János* és *Szűcs Kálmán* 4—4 kor., *Vecsey Imre* 3 kor., *Hajdu Gyula*, *Komlóssy Mihály*, *Csáky János*, *Szentesy Jánosné*, *Király Gyula*, ifj. *Bányai István*, *Tóth Mihályné*, *Vásári Andrásné*, *Liptay Gáborné*, *Ozmita Endre*, *Daakó*

Bóla, *Kerékgyártó József*, *Imre János*, *Dávid Mihály* és *Szathmáry József* 2—2 kor., *Polgári Márton* 1 kor., összesen 98 kor. Fogadják az igen tisztelt felülfizetők ez uton is hálás köszönetünket. A rendezőség.

* **Az izraelita hitközség megadóztatása.** Említettük, hogy a debreczeni izraelita hitközséget és az aut. orthodox hitközséget a debreczeni pénzügyigazgatóság öt évre visszamenőleg megadóztatta a gabellajövedelem után 10875 korona 17 fillérrel. A nevezett hitközségek a közigazgatási bizottsághoz febbeztek, amely a megadóztatást törölni rendelte. *Faust Ede* még ott a bizottsági ülésen kijelentette, hogy a közigazgatási bizottság határozatait megfellebbezi s tegnap be is nyújtotta a főispánhoz a közigazgatási bíróság elé terjesztendő fellebbezést.

* **Dohánygyári munkások mulatsága.** A debreczeni magyar királyi dohánygyári munkásai a tiszti és altiszti kar támogatása mellett saját betegsegélyző pénztáruk gyarapítására 1901. évi július hó 6-án szombaton, a nagyerdői nyári vigadóban világpostával egybekötött zártkörű nyári táncmulatságot rendeznek. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-jegy személyenként 2 korona. Jegyek előre válthatók a rendezőség-nél a dohánygyárban, a főfőzsdében s a mulatság estéjén a pénztárnál. Felülfizetéseket a jótékonycél érdekében köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

* **Tennis verseny a honvéd tisztek pályáján.** Nagyszabású versenyt szándékozik f. hó 29-től kezdődőleg rendezni a honvéd lawn-tennis-kör választmánya, élén *Buzás Miklós* honvédszázadosal, a kör gondnokával. A verseny igen szépnek és érdekesnek ígérkezik, részint mert nagy számmal lesznek a versenyzők és szép játékot fognak produkálni, részint mert a kitűzött díjak maguk is megérdemlik a figyelmet s azt, hogy teljes kedvvel és animozitással küzdjenek érte a versenyzők. Hat díj lesz, három a hölgyeknél s három az uraknál. Egy díjat maga *Ferencz József* braganzai herceg adományoz, egyet adnak a hölgyek a legjobb férfijátékosnak, egyet-egyet *Kaffka Ignác* huszárezredes és gr. *Csáky Adorján*, kettőt pedig a lawn-tennis-kör tűz ki. A versenyre szóló felhívás, illetve szabályzat a következő:

Verseny-szabályok:

A verseny külön a hölgyek és külön az urak között tartatik, mindkét fél részére két-két pályán. A verseny egyes játszmák által döntetik el.

Az ellenfelek sorshuzás utján állittanak össze.

Azon játékos, ki három játszmát elvesztett, a verseny további folytatásából kizáratik. A verseny végére maradt három játékos egymás közt versenyez az I. illetve II. díjért.

Ugy a hölgyek, mint az urak részére három díj van.

Verseny kezdete minden nap délután délután 3 órakor. Ha a kisorsolt versenyző egy fél óra mulatán sem je-

lenik meg, játszmáját ellenfelével szemben elvesztette.

Négy versenybíróság lesz és pedig a hölgyek versenyén, az első pályánál Ferencz József braganzai herceg elnöklété mellett, Fáy György ur, Bugarszky Sándor, Dingha Sándor főhadnagyok. A hölgyek második pályáján br. Leonhardy Károly ezredes elnöklété mellett Sipos és Nedetzky kapitányok és Andorkó Zoltán hadnagy.

Az urak első pályájánál Bodnár István ezredes elnöklété mellett br. Berg Hermann kapitány, Ruttkay Ferencz hadnagy és Kun Béla ur. Az urak második pályájánál Széll Farkas ő méltósága elnöklété mellett Hadházy József kapitány, Miskolczy Lajos és Szuhányi Andor urak.

Nevezni lehet június hó 27-én esti 8 óráig a gondnoknál.

Nevezési díj egy korona.

A versenyre az általános elfogadott tennis-játék-szabályok mérvadók.

A verseny tartamára egy korona belépti díj fizetendő.

Mint értesülünk, eddigi terv szerint a versenyek előestéjén, f. hó 28-án este a kör a nagyerdői Dobos pavillonban bankettel egybekötött táncmulatságot is fog rendezni, melyen a kör tagjai, azok családjai és hozzátartozói vesznek részt.

* **Hivatalos órák** a debreczeni tisztviselők önszolgálati egyesületében (gróf Dégenfeld-tér 2. szám, az emeleten) július hónapban mindenkor d. u. 5—6 óráig. 2-án napi biztos Beczner Frigyes, 3-án napi biztos Budaházy Ödön, 4-én napi biztos Csath Zsigmond, 8-án napi biztos Győri Kálmán, 15-én napi biztos Harsányi Gusztáv, 22-én napi biztos Irinyi István, 29-én napi biztos Koncz Elek. Ez alkalmakkor mindennemű egyesületi ügyek elintézendők a tagsági jelentkezések elfogadtatnak.

* **Véres verekedés.** Az éjjel tizenegy óra felé verekedés volt a Bika szálloda előtt, amely nagy népcsoportot idézett elő. A szálloda portása törte be a bérszolga fejét, akit egészen elöntött a vér. A verekedés, amely nagy izgalmat keltett az összecsoportult néptömeg körében, rendőri beavatkozással folyt le.

* **Az izraelita iskola köréből** t. cz. szülők és gyámok ezton is értesítettnek, hogy f. év szeptember 1-től a f. iskola V-ik osztályát megnyitjuk. Felhívjuk tehát mindama t. szülőket és gyámokat, a kik gyermekeiket bármely oknál fogva a középiskola első osztályába beiratni nem szándékoznak, hogy már augusztus 25-én beírathatják azokat a fiúiskolában felállítandó V-ik osztályába. *Az izr. iskolásoké.*

* **Legjobb orvosság.** Mindazok, kik gyomorba, étvágytalanság, rossz emésztés, máj fájdalmak, kólika, vérszegénység, ideges foglaltságban szenvednek, használják a világhírű Pserhofer vértisztító labdacsokat, melyek teljesen ártalmatlanok, gyorsan és biztosan hatnak és a legelsőrangú orvosok által ajánlatnak. Hasznos szolgálatot véltünk tenni t. olvasóinknak, ha e kitűnő szert b. figyelmükbe ajánljuk. 1 tekerés, mely 6 doboz á 15 labdac 1.05 frt. A pénz előleges beküldése után 1 tekerést 1.25 frttért, 2 tekerést 2.30 frttért, 3 tekerést 3.35 frttért küld bérmentve Pserhofer J. gyógyszerészre, 1. écs, I. Singerstrasse 15.

* **Mezey Gyula női divat áruházában** Piac-utca Biedermann-ház. Üzlet-helyiség változtatás miatt melyen leszállított árak. Ruhaszövetek, cretonok, zofirek, delének, kezdett munkák, kész blouzek,

ruhaalkak, napernyők, ruházatok és kellékek. Üzletberendezés és a két oldal kirakat eladó.

* **A mezőbiztos szerencsétlensége.** Kovács Lajos mezőbiztos tegnap a lóvásártéren egy szekérről, amelynek lovai valamitől megbokrosodtak — leugrott. Az ugrás azonban rá nézve szerencsétlen kimenetelűvé vált, mert egyik lábát eltörte. Kocsin szállították lakására.

* **Rózsa arzenikus,** szept. máj-foltok, persenések ellen legjobb vegyszertermék. Teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, nem avasodik soha. Üdeséget, bájít kölcsönöz az arcnak. Egy tégely ára 1 korona. Hozzá szappan 60 fillérért kapható Franciscus és Jóna droguerijában, Kossuth-u. 2. sz. *Ugyanott mindenféle tolett-czikkok kaphatók.*

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A holnapi esküdtszéki tárgyalás.** A mostani esküdtszéki ciklusban holnap kezdik meg az utolsó bűnügy tárgyalását. *Turányi József,* az a juhász bojtár a vádlott, a ki a Szent-György pusztán megfojtotta és azután felakasztotta a gazdáját. A vádlottat dr. *Benedek János* ügyvéd védi.

§ **Takács Zoltán bandája.** (Távirat.) Közel két heti tárgyalás után ma valószínűleg befejezhetik a tárgyalást, holnap pedig a perbeszédet kezdik meg. A hét végéig eszerint az ítéletet is meghozzák a pénzhamisítók fölött. Ma is a vád tanui vonultak föl. Gulyás Bálint gátör többször látott a tanyákon megfordulni egy kövéres, borotvált arcú idegen uriembert. A vád szerint ez Csapó lett volna, de a tanu nem ismeri föl benne az idegent. Persze lehet, hogy azért nem, mert Csapó a börtönben nagy szakállt növesztett.

Kovács Lukács, földmives a jaksóparti tanyákon, szintén nem ismeri fel az idegent. E tanu kihallgatása után az elnök egész csomó levelet ad át az iráskészítőknek annak megállapítása végett, hogy kik irták azokat a vádlottak közül. Az utolsó, egyszerűs mind korona-tanu. *Diósy Mihályné* következt erre. Ez a kuu-szent-mártoni asszony csaknem az összes vádlottakat terhelte, mindegyikre tud valamit. Így *Diósy né* hallotta volna Erdélyi Csapó Erzsébetől és a leányától Csapó Eteltől, hogy a „bankönyomda” megérkezett, de nincs pénzük a kiváltására. *Csapó Etel* — a tanu szerint — vágyakozott a tanyára dr. *Takácsos;* nem igen akarták kiengedni, de ő fenyegetőzött:

— Akkor följelentem az egész bandát! A tárgyalás tart.

A földesi anyagyilkos.

— Itélethirdetés. —

A földesi anyagyilkos felett tegnap mondta ki az esküdtszék verdiktje alapján ítéletét a törvényszék.

Dr. Kardos Samu, a jeles kriminalista nagyhatáru védőbeszédet mondott, amely után az esküdtszék meg-

hozta verdiktjét s a második kérdésben mondta ki bűnösnek Antos Gyulát.

A törvényszék ennek alapján életfogytiglan tartó fegyházra ítélte a földesi anyagyilkost.

A tárgyalás lefolyásáról tudósítónk az alábbiakban számol be:

Dr. Kardos Samu védőbeszède.

Zsufolásig megtelt a terem hallgatósággal. Csendben s feszült figyelem közt kezdte meg védőbeszédét dr. Kardos Samu s mondott oly gyönyörű beszédet a gyilkos mellett, hogy sok hallgató szeme könnybeborult tőle.

Olyan beszéd volt az, mely szinte ex-tháziába hozta a hallgatóságot. Akik elítelték a gyilkos gaztettét, még azok szívében is megrendült a szánalom hurja, a hatalmas, az érvekben gazdag védőbeszéd halatára. Szívekhez szólt, szívekbe markolt s a királyi ügyész vádoló adatait igyekezett könnyűletemesebb színben feltüntetni.

Azzal kezdte beszédét, hogy rámutatott arra a borzasztó apagyilkosságra, mely Debreczenben történt meg az 1888-ik évben, mely körülményeinél fogva az egész országot lázas izgatottságba hozta. Id. *Móricz András,* a Debreczenben általános ismert s közbecsülésben álló polgár gyászos esete volt ez, kit a tulajdon édes fia, *Mr. ricz József* fosztott meg az életől egy lövéssel. Elmondja, hogy ez eset olyan, mint az Antos Gyuláé, aki a saját édes anyja életét oltotta ki. És ez még amannál is borzasztóbb, mert ott férfi áll férfivel szemben, itt pedig a férfi gyöngye nő életét oltotta ki, annak az életét, aki öt gyermekkorában ápolgatta, jó erkölcsben felnevelte.

Azt a kérdést veszi fel, hogy emberi s társadalmi szempontból lehet-e védeni az ily büntett elkövetőjét. Neki is az a meggyőződése, hogy nem lehet, de kell. Majd azt fejtegeti igen ügyes hasonlatokkal fűszerezve, hogy Antos Gyula végzetes tetteiben az előre megfontoltságot megállapítani nem lehet, mert hiszen az ilyen előre való megfontolásra az egyház is annak idején, mikor még büntető hatalomként szerepelt, hat órai időt állapított meg.

Majd a tett elkövetését rajzolja élénk színekkel. A balhít áldozata magánál tartja a revolvert s befészkelte magát agyába a gondolat, hogy ha Ágnes nem lehet az övé, nem ér az élet semmit. Elgondolja, hogy elpusztítja magát s a kedvesét is. El is indul Katona Ágnesék házához, de mikor a kapuhoz ér, meghökken. Hogyan, hát azt fossza meg életétől, akit oly véghetetlenül szeret! Visszafordul. A bosszu tüze ott ég szívében fellobogó lánggal Anyja, kit boldogtalansága okozójának hitt, elébe jó és Antos végrehajtja szörnyű tetteit. Meggyilkolja azt, ki szörnyű esetében védője lehetett volna, kiirtja az életadó fát, hogy azután elhagyva maradjon a világon, hogy ne legyen senki, aki védelmére szavát felemelje. Mert aki ismeri a börtönök lakóit, jól tudhatja, hogy némely hűségese feleség után az édes anyja az, aki legtöbbször meglátogatja bűnbocsított gyermekét.

Például hozza fel Sívágó Jánost, kit édesanyja hetenként meglátogat.

A gyönyörű védőbeszéd nagy hatást keltett. Kardos Samu dr. megmutatta ezzel, hogy egyike az ország legkiválóbb kriminalistáinak.

Érveit összegezve kéri az esküdtbírószágot, hogy Antos Gyulát nem a gyilkosság elkövetésében, hanem szándékos emberölés miatt ítéljék el. Ne fosszák meg a megbánás lehetőségétől a szerencsétlen fiatal embert a köztalálali halál kimondásával.

Dr. Horváth Bálint kir. ügyész viszonzválaszában fentartja a vádat s az előre megfontolt szándékot bebizonyítottak látja, kéri az esküdtbírótságot, hogy Antos ellen a legszigorubb büntetést, a halálbüntetést mondja ki.

Kardos védő viszonzválaszában kuriai döntvényre hivatkozik, melyben világosan ki van mondva, hogy az előre megfontolt-sághoz huzamosabb idő s a lélek nyugodt állapota szükségeltetik. Kéri védenőjét szándékos emberölésben bűnösnek kimondani.

Ezután elnök Antost kérdezte meg, hogy kíván-e védelmére valamit előadni, de Antos nem élt a jogával.

Az ítélet.

Délután az elnök felolvasta a végleg megállapított kérdéseket. Majd az esküdt-nek adott utóiratát a bűnösség megállapítása céljából, mely után az esküdtök tanácskozásra vonultak vissza.

Öt óra felé járt az idő, mikor az esküdtök ismét a terembe vonultak s megválasztott elnökük Kozma László hirdette ki a következő ítéletet, mely szerint az első kérdésre az esküdtbírótság nemmel felel, míg a 2-ik, 3-ik kérdésre 7-nél több igen-nel felel.

Erre bevezetik a vádlottat és az elnök felolvasta előtte az esküdtészek határozatát.

Kir. ügyész a büntetés kimérése tekintetében tett előterjesztést. Miellegelte az enyhítő és súlyosító körülményeket és úgy találja, hogy Antosnál csak súlyosító körülmények jöhetnek tekintetbe. Meggyőződése szerint Antos Gyulának életfogytig tartó fegyházra kell kapnia.

Dr. Kardos védő köszönetet mond az esküdtészeknek a hozott verdiktért, majd hosszabb beszédben mutatott rá a kösvádli által felhozott súlyosító körülményekre s megemlíti a vádlottnak Katona Ágnessel szemben elkövetett tetteit. Enyhítő körülményül hozza fel a vádlott fiatal korát, teljes büntetlen előéletét.

Ezután Antos Gyulát kérdezte meg az elnök, hogy kíván-e még valamit védelmére felhozni. Halk hangon válaszolta a megtört vádlott, hogy nem kíván.

Erre a törvényszék ítélethez utalra vult vissza. Háromnegyed hat órakor dr. Szeőke István elnök kihirdette a következő ítéletet:

„Ő felsége a király nevében! A kir. törvényszék, mint esküdtbírótság Antos Gyulát az esküdtészek által megállapított 2-ik kérdés alapján bűnösnek mondja ki a szándékos emberölés büntetében és ezért életfogytig tartó fegyházra ítéli.

Védő az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

TÁVIRATOK

Katonai önkénykedés.

Budapest, június 26. Czakó Károly fővárosi hírlapíró tegnap éjszaka vidám hangulatban haladt hazafele két barátjával. Az Irányi-utcában egy rendőr figyelmeztette, hogy ne zajongjon. Erre a szomszédos kaszárnyából hirtelen ott termett a 68. gyalogezred ügyeletes főhadnagya és rátorpedált a rendőrré, hogy azonnal vigye be Czakót. Ámde Czakó igazolta magát. Bemutatkozott a főhadnagynak is és kérte, hogy nevezze meg magát. A főhadnagy erre rámondult: „Semmi köze hozzá!” Czakó azonban nem tárgyalta s a főhadnagy rámondult s azután katonai assistenciával a kaszárnyába vitette Czakót,

ahol börtönbe zárták és egy baka vonalat húzott elébe:

— *Ha átléped, megöllek!*

Czakó átlépte és a baka puskájával rátámadt. **A nagy dulakodásban Czakó osupa véres lett.** Időközben két detektív jelent meg, akik kiszabadították Czakót. Az esetet a hadügyminiszternél és a térparancsnokságnál bejelentették.

Becsapott angolok.

Budapest, június 26. A Pester Loyd reggeli száma arról ad hírt, hogy az angol pártok a délafrikai lovak vizsgálata dolgában mindent rendben találtak. Ezzel szemben egyik esti lap hiteles tanuvallomásokra hivatkozva azt írja, hogy a Délafrikába szállított lovak, olcsó, rossz és hibás gebék voltak, amelyek a harcztéren hasznavehetetleneknek bizonyultak. A vállalkozó Szabadkán, Nagy-Kikindán, Baján és Zombolyán toborzott magyar lovakat. — A három esztendőes lovak oldal fogait lemeisztették s így ötesztendőesökké reparálták. Hibás szemű lovakkal együtt a kiküldött angol őrnagy és állatorvos előbörus napokon vezették, hogy észre ne vegyék. A visszautasítottakat festékekkel, tuszal reperálták és újra elővezették. A vállalkozók három millió forintot kerestek, de ilyen módon tönkretették a magyar lótenyésztést.

Küry Klára veszélyben.

Budapest, június 26. Küry Klára tegnap a Kerepesi uton egy villamos elé került s pillanat választotta el egy súlyosabb balesettől. A sineken akart áthaladni, hogy fogatjához jusson. A villamos épen skker jött. A kalauz az utolsó pillanatban fékezett. A villamos ellökte Küry Klárát és szerencsésen megmenekült a veszedelemtől.

A Deák-Schwáb párbaj.

Budapest, június 26. A Deák-Schwáb párbajügyet ma tárgyalta a törvényszék. Deákot egy, Schwábot pedig két heti államfogházra ítélték. Mindketten feleltek.

A „Leipzigier Bank“ bukása.

Kassel, június 26. A kasseli törköly-szarító részvénytársaság táviratilag egybehitt tagjai múlt éjjel üzent tartottak és a Leipzigier Bank fizetéseiinek beszüntetése által teremtett helyzet nehézségeiről tanácskoztak. Intézkedtek, hogy az összes kötelezettségek azonnal megállapításának és a felügyelő a helyzet teljes tisztázása után, a mi néhány napot vesz igénybe, fogja határozatait meghozni és közzé tenni.

Lipce, június 26. A lipcei bank katasztrófájában valószínűleg még ma jelentős fordulat fog beállani ama tárgyalások következményeképpen, amely a Leipzigier Bank és a szász bank vezető emberei közt ma reggel megindult.

Egy millomos rablótámadása.

Budapest, június 26. New-Yorkban óriási feltűnést kelt, hogy Louis Hays Simon, a többszörös milliomos fia megtámadott egy pénztáros szolgát, megsebesítette és a nála talált pénzt elrabolta. Louis dúsgazdag családos ember s kitűnt róla, hogy morfinista.

Az angol-búr háború.

Köln, június 26. Vasárnap óta élénk táviratváltás folyik dr. Leyds és a búr csapatok vezetői közt. Hír szerint Bülow álláspontja most határozottan búrbarát jellegű.

London, június 26. A legújabb hivatalos listák szerint az angolok újabbán ismét sok veszteséget szenvedtek.

HIREK.

Éjjeli pósta.

× **A király a hadgyakorlatokon.** (Éjjeli express tudósítás) O felsége, mint Bécsből jelentik, ma folytatta szeméjét a csapatok fölött a brucki hadgyakorlatokon. Különösen a 62, 53. és a 23. ezred nyerte a király tetszését. Ő felsége aztán a léggömbosztály 1. századának gyakorlatait nézte végig s meglegedését fejezte ki a látottak fölött Weisz főhadnagyot és Attil hadnagyot külön is megdicsérte, a kik ő felsége előtt szálltak föl az egyik léggömbbel.

× **Rablási kísérlet egy postahivatalban** (Éjjeli express tudósítás.) Vakmerő rablási kísérletről értesítettek benünket Madarásról, a hol — mint levelezőnk írja — a hó 24-én éjjel három alarczos rabló az odaváló postahivatalt akarta kirabolni s hogy a rablás nem sikerült, az csakis véletlennek köszönhető. Madarásról ugyanis kocsi posta közeledik a szomszédos községek és a vasuti állomás között. Dél-élt 11 órakor indul Madarásról és este 10 órakor érkezik oda vissza. Ezzel tisztában voltak a rablók és ismerhették a viszonyokat is, mert arra számítottak, hogy az este érkező pénzküldeményt elrabolják. Éjjel 11 órakor tehát föltörték a postahivatalnak az udvarra nyíló ablakát, azon behatoltak a hivatalba s hozzálátak a fiókok és a szekrények föltöréséhez, keresve az akkor érkezett posta szállítmányt. Aznap este azonban a madarasi posta megkésett. Már a vasuti állomásról is félórai késéssel indult el, ennél fogva a közbeeső községekben is késést szenvedett, minek következtében csak éjjel fél tizenkét órakor érkezett meg Madarásra. Czungli Antal postakocsi, amint megérkezett, a nála lévő kapukulccsal a kaput fölnyitotta s amint az ajtón belépett az udvarba, a rablók, kik részét vették a kocsi érkezésének, az ablakon keresztül kiugrálva akartak menekülni. Czungli rögtön tisztában volt a helyzettel a revolveréből rálőtt a menekülő rablókra, kik közül egyiket hátban találta s az rögtön el is esett. A lövésre fölriadt Danczinger postamester is, aki a megsebesült betörőben egy volt postakocsisára, Dach Józsefre ismert. A csendőrség ezután kihallgatta a sebesültet, a ki bevallotta, hogy a rablást Szimák Antal és Pulner Ferencz társaival akarta elkövetni, hogy az ezen a

napon érkező nagyobb pénzküldeményt elrabolják. A tetteseket a csendőrség le-tartóztatta.

× **Eltűnt kereskedő.** (Éjjeli express tudósítás.) Kereskedői körökben nagy feltűnést kelt egy fiatal, de igen rokonszenves fővárosi kereskedőnek hirtelen eltűnése. Berkovits Béla az eltűnt. Aránylag fiatal ember, akinek legutóbb az Ó-uteza 4. sz. alatt volt az üzlete. Berkovits Béla több gummi árú gyárnak volt a megbízottja és ő volt az első, aki Budapesten a „gummi-rádler” meghonosította. Kitűnően folyt is dolga s valahány estnosabb gummi-rádlis gurul végig a főváros utcáin, az mind Berkovits Bélának volt a vevője. Megnősült s a Gyár-uteza 19. szám alatt remek lakást tartott. Magán-fogatot bérelt és reggeltől éjfélig, de gyakran éjféli utánig is kecsizott, mulatott. Az utóbbi időben azonban megsaporodtak a konkurensok és Berkovits horribilis költségeit már nem hozta be a megcsappant forgalmi üzlet. Egy ideig váltókkal segítette magán és rokonai, közté jómódu bátyja nagy öszegig jót álltak érte. Az utóbbi napokban egymást érte a foglalás és árverés. Berkovits már nem tudott új pénzforrásra szert tenni és ezért kerek-et oldott. A hitelezők sem a boltjában, sem a lakásán nem leltek és ma a rendőrséghez fordultak, hogy hivatalosan is konstataáltassék Berkovits szökése. Együttal a kereskedelmi törvényszéknél csődöt is kérnek a megszökött kereskedő ellen.

× **Szorb halott Budapesten.** (Éjjeli express tudósítás.) Vasárnap este történt, hogy Komjáti rendőr az összekötő vasuti hid alatt egy uszó holttestet pillantott meg. Menten ladikba ült, de a nagy szél oly sebességgel vitte a holttestet, hogy a rendőr csak Csápel község határában tudta kifogni. A holttest nőnél feltűnő értékű ékszereket talált a rendőrség. Arany karkötője, gyémánt fülbevalói, nehéz arany órája, láncza volt, de kilitét nem áruka el semmi. Csak egy kis medaillon, amelyben a maga és egy férfi fényképe van, adott némi utba-igazítást a rendőrségnek. Ez a fénykép a halott nőt szorb nemzeti ruhában ábrázolja. A halott nő híre eljutott Belgrádba és a szorb lapok hosszan foglalkozva az esettel, kissé rejtélyes, de szenzációs fölfedezésre jutottak. Azt mondják ugyanis, hogy a halott nő tényleg szorb alattvaló, sőt egy időben nagyon közel állott a szorb udvarhoz. Ámde megváltoztak az idők és az utóbbi hónapok intrikái az egykor előkelő hölgyet elűzték Belgrádból. — A hölgy akkoriban Párisba utazott. Nagy lábon élt a francia metropolisban, de május közepén hirtelen elhagyta Párisot. Azóta nem kaptak róla hírt sehonnán, csak most, amikor halva került elő és magával viszi rejtélyes halálának titkát a csepeli temetőbe.

CSARNOK,

A talizmán.

— Regény. —

Írta: **Fenyvessy Béla.**

Tomory Jenő elegáns, csinos fiatal volt, alig lehetett túl a huszonhatodik

éven. Erélyes, határozott fellépésével hatott a személyzetre s azok minden tiltakozása dacára is kivitte, hogy bej lentették Jerák Demeternek.

Nyugodtan várakozott s nem telt bele pár perc, az már visszatért és jelentette Tomory Jenőnek:

— A nagyságos ur elfogadja. Tessék erre belépni a kis szalonba és ott várakozni reá. Nincs benn senki, mindjárt ott lesz a nagyságos ur is.

— Helyes! — mondá Tomory s az-al belépett a kis szalonba.

Nem telt bele két perc sem, egy körszakálás, elegáns uriember előtt állott Tomory. Jerák Demeter volt ez, a palota ura.

— Engem keres? — kérde szigorú hangon.

— Önt.

— Ilyen órában?

— Sürgős mondani valóm van és ez nem tűr halasztást.

— Beszéljen!

— Tengeren tulról jövök. Ön ismer engem. Tomory Jenő tengerészkapitány vagyok. Ugyanaz a Tomory, akit e palotának előbbi ura: Köröndy Andor neveltetett.

— Őa az?

— Éa vagyok, emlékezzék csak vissza. Gyermek koromban sokszor himbált Ön engem a lábán s akkor úgy mutatta, hogy nagyon szeret.

— Talán valami segélyre van szüksége, hogy ilyen kenetteljesen kezd.

— A viláért sem.

Tomory széjjel nyitotta köpenyét.

— Nézzon rám. Tengerész kapitány vagyok. Jó állásom, módóm, mindenem van. Miért én jöttem, ceupán egy kis felvilágosítás, smire külöben sürgösen és igen nagy szükségem van.

— Az időm még drágább. Nem is leszek hosszadalmas. Csak arra kérek felvilágosítást, hogy hol vannak az én jöltevőim családjának tagjai.

— Mit tudom én.

— Mit tudja?... Ki tudná, ha nem ön?... Én ide bosszu évek után úgy jöttem, mintha haza jöttem volna és nagy meglepetésemre arról értesültem, hogy a palota már nem az én jöltevőm.

Köröndy meghalt. Örökösei nem a neje és a leánya, hanem ön lett.

— Ugy van!

— De miért van így!

— Nem tartozom önnek több felvilágosítással.

— Téved! Biztos tudomásom van arról, hogy jól tevőm végrendeletében ne-jét és leányát jelölte meg örökösül.

— Téved ön. A végrendelet szerint én vagyok a kizárólagos örökös.

— Az a végrendelet, a mely ezt mondja, hamis.

— Én! Hiába néz rám olyan mord tekintettel, nem riadok meg. Kimerem mondani, hogy ön bitorolja ezt a vagyont. Nevelő apám előttem, mikor tengerész növendék koromban egyszer meglátogattam, őszintén megmondta, tudja ön is, hiszen jelen volt, hogy gondoskodott rólam is a végrendeletében. Azt is megmondta, hogy a végrendeletet olyan helyre zárja, s mely minden idegen ember előtt megközelíthet-len. Sőt ön tudja azt is, hogy nevelő atyám csak annyit árult el, hogy a helyet felírta egy kis pergamensra s azt abba a medaillonba rejtette, a melyet még az édes any-jától kapott s a melyet ő valóságos taliz-mánjának tekintett. Hol ez a talizmán, eb-ből megtudjuk az igazi végrendelet helyét s a valódi örökösöket.

Folyt. köv.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin beregm. uradalomból,

Dr. Kétly, dr. Bókay, dr. Wiederhoffer tanár urak és számos orvosi tekintélyek elő-mérő nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánljatik

Szolyvai

gyógyforrás

köszvény, hólyag és vizeleti szervek bajainál vesebajoknál, cukorbetegség, húgyhomok, epekő a torok és tüdőszervek bántalmainál, étvágytalanság és gyomor betegedésnél.

Kitűnő asztali viz.

Kapható minden ásványvízkereskedésben.

Biederman házban

egy kényelmes 3 szobából és mellékhelyiségekből álló

emeleti lakás,

továbbá irodának alkalmas két szobából álló emeleti helyiség

azonnal kiadó. — Ugyanott

egy üzlethelyiség

augusztus 1-től kiadó.

BOR ÁRJEGYZÉK

Csanak János

nagy vadasi termelése.

1 liter Kövidinka ... 72 fillér.

1 liter Ezerjő ... 84 fillér.

1 liter Risling ... 84 fillér.

1 liter Kadarka ... 72 fillér.

1 liter Carbenet ... 1 kor.

Vendéglősök és koresmárosoknak hordó vételnél külön kedvezmény.

Kapható egyedül

CSANAK JÓZSEFNÉL

DEBRECZENBEN.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Apró hirdetések

felvétetnek a
kiadóhivatalban,
Főtér, Biedermann-palota.

Allást keresők

és
munkaadók,
vevők és eladók,
bérzők

bérbeadók

mindazok, akik a nagy közönség köréből keresik az érdekelt feleket,

hirdessenek

a „**Debreczeni Újság**”

APRÓ HIRDETÉSEK rovatában.

Szép helyen a Homokkertben 179. sz. a. (II. járás) egy tágas utczei szoba, előszobával és hozzá tartozó helyiségekkel minden órában kiadó.

Ügyes fiu tanulónak főlvétetik Erdei József műlakatosnál Szent-Anna utca 10.

Egy jó karban levő Adria kerékpár eladó piacz utca 73.

Egy kijátszott gordonka (collé) jutányos áron eladó. AranyJános-u. 15

Egy garçon szoba butor és 3 vasalóval eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Tanulónak Komlóssy Lajos fűszerüzletében egy jó családból való fiu felvétetik.

Egy csinos butorozott szoba külön kijáratu kiadó. Rákóczy-utca 10 szám.

A szőlő-szövetkezet siller és borai, továbbá kitűnő asztali bor kapható Czeglédy és Polgár fűszerüzletében.

Röfös és rövidárú teljesen új berendezés két oldalkirakkal eladó. Mezeynél Biedermann ház.

Dégenfeld-tér (Kenyér-piacz.) 8. sz. ház csesőért eladó. Vendéglőnek, üzletnek kitűnő hely. Tulajdonos Timár-u. 17. lakik.

Veszek debreczeni helyivasut részvényeket. Czim a kiadóhivatalban.

Tanulóul jó családból való fiu felvétetik Kovács Gyula vasüzletében.

Részlet üzlet. Minden nő és állandó lakással bíró egyén csekély heti, vagy havi részletfizetésre vásárolhat vásznakat, kész férfi és női öltönyeket, női kabátok és gallérokat és mindenféle kézműsrukat Kaiser Salamon üzletében, Hatvan-utca 2. sz.

Friss Kóser kárpáti vaj és tehén turó minden héten Frankl Ferencz hatvan-utca.

Igyunk ebesi ártézi üdítő vizet. Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár: Piacz-utca 7. szám.

Blouzok legújabb divat szerint beszereshetők és megrendelhetők előnyös árakban **Márton Gyula** férfi és női divatüzletében Bika szálloda mellett.

Köhögésnél legjobb a Borsy-féle Pemetefü csukorka. Kapható Borsy-czukrászdában és Franciscs és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Első debreczeni borozó (bodega) megnyitott, piacz-utca 75. sz., az Elite kávéházzal szemben. Mindennap friss cőser felvágott, virsli Nagy Szebenből, 1 liter új bor 36 kr. Tisztelettel **Wieder Sámuel**.

Rizling bor vidékünk leghíresebb bora Buday Gyula úr szentgyörgyi ábrányi és székelyhidi szőlőnagybirtokos termelése, literenként 40 kr-ért kapható Váray József kereskedésében, városi új bérházban. Ugyanitt kaphatók Buday-féle érmelléki összes régi fajtaborok.

HORVÁTH ANDRÁS
SZOBA-ÉS TEMPLOM-FESTŐ.
DEBRECZEN, Piacz-utca 21. sz. a.
(a Tisza palota átellenében)
Elvállal mindenféle szobafestéseket, tapettirozásokat, templomok festését, oltárok és szószékek aranyozását a legművésziességgel kivitelben.

A t. asztalos és festő iparosok
figyelmébe!

Vállalataikhoz szükséges faragványokat, léceket, szerszám és vasalásokat, por- és olajfestékeket, lackokat, kenczét a legjutányosabb árban szerezhetik be

Neumann és Weisz

festék- és szerszám gyári raktárában, Hatvan-u. 5.

A tavaszi és nyári időnyire a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból szabadalmazott
JÉGSZEKRENYEKET,
önműködő **Fagylaltgépeket.**
Legjobb minőségű
Szódavíz-készülékeket.
Tűkrözött

Kerti golyókat,
sodrony borítókat

és szabadalmazott
legújabb befűző üvegeket

a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl:

KASZANYITZKY ENDRE

üveg, porcellán, lámpa, háztartási és dísz-
ruk nagykereskedése.

DEBRECZEN, Piacz-u. 57

Melyik a legjobb szépítő folyadék?

MOLLITERGIN

mely puhává, fehérré, üdévé teszi az arcz és kéz bőrét, nem zsiroz, teljesen ártalmatlan.

Hatása meglepően gyors.

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits J.

a Kigyóhoz címzett gyógyszerárában,
Debreczenben.

PARÁDI

ÁSVÁNY-VIZ

kiváló gyógy- és borviz.

Főraktár: Debreczenben,

CSANAK JÓZSEFNÉL.

Kapható ezenkívül minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.